Smuteční řečník a obřadník (kód: 69-049-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů: Osobní a provozní služby (kód: 69)
Týká se povolání: Smuteční řečník a obřadník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Formální a obsahová příprava smutečního projevu	4
Přednes smuteční řeči	4
Obstarání úkonů při smutečních obřadech	4
Aplikování základních zásad pohřbívání v poradenství pro pozůstalé	4
Zajištění a podpora důstojného a pietního chování smutečních hostů	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.10.2013 do: 06.12.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Formální a obsahová příprava smutečního projevu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní podmínky nutné k přípravě smutečního projevu. Uvést specifika pohřbu pro osoby s handicapem (obřady pro neslyšící, nevidomé). Vysvětlit odlišnosti při obřadech jiných národností nebo vyznání	Ústní nebo písemné ověření
b) Vysvětlit pravidla verbální a nonverbální komunikace, správného zacházení s hlasem, držení těla, účel pomlk a fázování projevu v kontaktu s pozůstalými	Ústní nebo písemné ověření
c) Vytvořit návrh rámcové smlouvy mezi řečníkem a pozůstalým o poskytnutí služby	Ústní nebo písemné ověření
d) Vysvětlit hlavní body osnovy smutečního projevu a účel řečnických ozdob, básní a citátů	Ústní nebo písemné ověření
e) Na základě životopisu, fotografie a příběhu o zemřelém sestavit smuteční projev	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přednes smuteční řeči

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a přednést smuteční řeč nad dětskou rakví dle zadání	Praktické předvedení
b) Připravit a přednést smuteční řeč v exteriéru dle zadání	Praktické předvedení
c) Připravit a přednést smuteční řeč v obřadní síni dle zadání v délce 5 až 10 minut	Praktické předvedení
d) Připravit a přednést smuteční řeč nad urnou dle zadání v délce 3 minut	Praktické předvedení
e) Projevit soustrast pozůstalým	Praktické předvedení
f) Ohodnotit sám sebe v průběhu přednesu smuteční řeči	Ústní nebo písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obstarání úkonů při smutečních obřadech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvážit aspekty působení osobnosti obřadníka na pozůstalé (objednavatele pohřbu), úpravy jeho zevnějšku, jeho důvěryhodnosti, komunikačních kompetencí, kultura projevu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat nezbytné úkony a činnosti při přípravě a v průběhu smutečního rozloučení v kostele nebo v obřadní síni, při pohřbu do země nebo hrobky	Ústní ověření
c) Určit podmínky pro vystavení těla zemřelého v otevřené rakvi a popsat činnosti při přípravě a v průběhu takové výstavy	Ústní ověření
d) Umístit v obřadní síni rakev na katafalk, určit, kam rozmístit donesené květinové dary (věnce, kytice se stuhami, podle kterých je možné určit dárce) a kam ukládat dary nejbližších pozůstalých	Praktické předvedení
e) Charakterizovat, jak zpravidla probíhá a kdy končí smuteční obřad v občanské obřadní síni, v kostele nebo na veřejném pohřebišti	Ústní ověření
f) Předvést smísení zpopelněných lidských ostatků se zemí včetně zápisu s podpisem odpovědné a provádějící osoby	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikování základních zásad pohřbívání v poradenství pro pozůstalé

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit význam pohřebního rituálu a předložit argumenty pro důstojné rozloučení se zemřelým	Ústní ověření
b) Vysvětlit, co je možné udělat v případě očekávaného úmrtí doma (jak splnit oznamovací povinnost o úmrtí, jak pomoci pozůstalému v posledním kontaktu s tělem zemřelého, kdy je nutné kontaktovat pohřební službu, jak tělo zemřelého umýt, upravit a obléci)	Ústní ověření
c) Objasnit postup při objednávání pohřbu a hrobového místa (především po vyzvednutí urny), popsat průběh pohřebních obřadů nad rakví (občanských i náboženských, způsob kondolence)	Ústní ověření
d) Předložit argumenty podporující skutečnost, že „pohřeb bez obřadu“ může způsobit závažné právní i psychické problémy blízkým i vzdáleným pozůstalým	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajištění a podpora důstojného a pietního chování smutečních hostů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit a vyzdobit smuteční obřadní síň (ozvučení, osvětlení, umístění fotografie zemřelého, květiny, svícny apod.)	Praktické předvedení
b) Připravit a vyzdobit hrobové místo a cestu k němu (např. obložení hrobu chvojím, plátny, vyznačení místa pro řečníka, svěcená voda atd.)	Praktické předvedení
c) Vyjmenovat některé rituály, které obřadníkovi pomáhají sdílet a předem si připravit schémata, jak reagovat na ztrátu člověka	Ústní ověření
d) Charakterizovat a rozlišit druhy smuteční hudby, doporučit konkrétní pohřební píseň dle zadání	Ústní ověření
e) Vysvětlit význam smutečního obřadu jako odlučovacího a přechodového rituálu	Ústní ověření
f) Vytvořit podrobný tištěný program smutečního obřadu významné osobnosti pro větší počet smutečních hostů (včetně pohřebního průvodu městem, pohřební hostinou, živou hudbou, noclehem a mezinárodní účastí)	Praktické předvedení
g) Vysvětlit tři pilíře, na kterých stojí křesťanský pohřeb: hodnota mrtvého lidského těla, péče o pozůstalé a duchovně spirituální rozměr	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Zkoušející navodí atmosféru důvěry tak, aby se uchazeč mohl během zkoušky otevřít a vědomě se zúčastnit inscenovaného pohřebního obřadu a poskytovat svou osobní přesvědčenou spolupráci.
Uchazeči budou zadány činnosti, které jsou obsahem této profesní kvalifikace, jejichž splnění realizuje. Konkrétní úkoly a jejich rozsah určí zkoušející. Během modelových situací se především sleduje, jakým způsobem uchazeč pracuje se svým tělem, hlasem a potřebami pozůstalých (potřeba času, empatie, přístupu k realitě, respektování individuality apod.). Doporučujeme praktickou část zkoušky zaznamenat audiovizuálně a po dobu nezbytně nutnou ji archivovat. Kamera, jejíž záběry z řečnického vystoupení se dají posléze zpomalovat a zastavovat, se dají i velmi dobře uchazečem reflektovat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti smutečního řečníka a obřadníka, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Profesní kvalifikace Smuteční řečník a obřadník, střední vzdělání s výučním listem a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti smutečního řečníka a obřadníka, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Místnost pro provedení zkoušky
Obřadní síň včetně inventáře pro smuteční obřady (katafalk, věnce, plátna, svícny apod.)
Hrobové místo na veřejném pohřebišti

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard připravila SR pro ostatní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Pohřební ústav hl. města Prahy
KSA FF Univerzity Palackého Olomouc
Václav Graf lektor a soudní znalec pohřebnictví
Sdružení pohřebnictví v ČR